

Cultura

PEDRES, PAPERS, PANTALLES

EL LLIBRE ELECTRÒNIC NOMÉS REPRODUUEIX LA VERSIÓ DE PAPER I, DE MOMENT, NO APROFITA QUASI GENS LES GRANS POSSIBILITATS DE LA PANTALLA

El llibre que ha de venir

23/10/11 02:00 - [JORDI BUSQUETS](#)

Llibres, diaris i revistes, posats a la xarxa, pateixen d'un mateix mal: majoritàriament reproduïen a la pantalla allò que està pensat per ser imprès en un paper. Amb excepcions, és clar, algunes molt valuoses, per exemple les que experimenten en els camps de l'infografia o l'animació. Però el gruix de l'oferta, aquella que compta perquè l'usuari l'ha de pagar, només fa servir la pantalla com si fos un paper.

Això és especialment evident en el cas dels llibres electrònics. Els dissenyadors de les màquines s'afanyen per oferir a l'usuari una "experiència de lectura" idèntica a la del "llibre físic". I els resultats, en algun cas, són molt acceptables però mai plenament satisfactoris. Les màquines ofereixen petits avantatges, com ara la tria del tipus i la mida de la lletra o la facilitat per moure's a través del text i per subratllar-lo i anotar-lo si ens ve de gust.

Però s'han avançat poc en la idea de dotar-les d'elements de suport a la lectura. D'un diccionari, per exemple, l'eina més elemental. El programari de lectura d'Apple, per citar-ne un, incorpora un diccionari d'anglès; només cal posar el dit damunt la paraula que es vol consultar i de seguida apareix a la pantalla l'entrada corresponent. Però no es pot canviar ni afegir-ne un altre, d'història o de filosofia, de català o castellà, per exemple, tot i que ara la botiga d'Apple ja ven llibres en aquestes dues llengües. Estem lluny, doncs, del fet que cada usuari pugui personalitzar la seva màquina amb les obres de consulta que consideri útils o necessàries.

Potser l'explicació d'aquestes mancances rau en el fet que, de moment, també l'oferta de llibres electrònics resulta molt limitada. No totes les editorials s'han llançat amb la mateixa intensitat a treballar el nou format. I algunes, entre les més petites, ho tenen quasi tot per fer, en espera que es clarifiquin formats, canals i eines de comercialització. No és només que la digitalització dels catàlegs es vagi fent sense presses; tampoc totes les novetats s'ofereixen simultàniament en paper i en format electrònic, tot i que això últim no depèn exclusivament de l'estratègia comercial de cada casa, sinó que de vegades obeeix a la negativa de l'autor a cedir els drets corresponents. Un exemple d'allò que està passant el tenim amb l'últim llibre de Michael Connolly, un autor de novel·la negra molt popular. La versió en castellà publicada per Roca Editorial amb el títol *La oscuridad de los sueños* es pot comprar en paper (21 euros) i en format electrònic (9,99 euros). Titleda *L'espantocells*, la versió en català es ven només en paper (20 euros). Club Editor, la casa editorial que l'ha fet traduir, de moment no té previst difondre aquest ni cap altre llibre a través de la xarxa.

El creixement del llibre electrònic, doncs, depèn més de les editorials que no pas de l'existència d'uns canals de comercialització potents, que ja són a punt. Apple ja ha obert la seva botiga al mercat català i espanyol, que a dia d'avui van indissolublement lligats. Amazon, que ja ven "llibres físics" a través de la xarxa, n'oferirà d'electrònics en qualsevol moment. I altres operadors amb presència a Catalunya i a la resta de l'Estat es preparen per competir amb els dos gegants nord-americans. El que falten, doncs, no són botigues sinó llibres; llibres d'aquells de paper posats a la pantalla, però sobretot llibres pensats i produïts per a la pantalla. S'imaginem, i ho dic només a tall d'exemple, una versió electrònica d'aquella *Història de l'art* d'E. H. Gombrich, que Columna va publicar a finals dels anys noranta, refent, això sí, tot, l'aparell d'il·lustracions amb les immenses possibilitats que dona el nou format? Com lluiria, aquell vell text ple d'erudició, amenitat i saviesa! O, posats a fer: per què no una nova història de l'art, amb un text potser menys poderós i més sintètic, però portant al límit les capacitats de la imatge? Quan la tinguem, aquesta història de l'art, podrem dir que hem entrat de veritat en l'era del llibre electrònic.

Darrera actualització (Diumenge, 23 d'octubre del 2011 02:00)

Publicat a

[El Punt Avui. Comarques Gironines](#) 23-10-2011 Pàgina 50

[El Punt Avui. Edició Nacional](#) 23-10-2011 Pàgina 46

**No falten botigues sinó llibres,
sobretot llibres pensats i produïts
per a la pantalla**